

U. B. BERGEN

Ms. 185 m

af
Jens Gjelling

Lydsk. Gearden Lydsk i Borgens Hovedgaard er en af de betydeligste Gaarde i Borgens Hoved, efter føndomstidens Forhold, der dens Størrelse er 9 Vage Lærskole, og hvilken for Reformationen 4 Vage 1 B.T. 12 Mark blev til Chr. Reiskopsstole, men som allerede Aar 1440, og meere for, var blevet henlagt og fordelt til Peters Kirken i Borgum 1 Vag 1 B.T. 12 m. H. urheems Kirke — 1 B.T. 12. Grotens Kirke 2 Vage —, Mariæ Kirke i Borgum (i Ny Kirkes Forældord i Bergen) — 1 B.T. 12 m., hvilke alle dog havde bare Landskylættighed, der Byskenetter tillige med den önnige Del af Gearden hørte til Giskevold, endskjönt Gearden i opførte bleend Giskevoldets Gaardfortyælfes fra Aaren 1582 og 1586, men Chr. Pröms Vidnesbyrd meere vist staa til Troend i denn Sag. Der Giskevold lægds i ender Kronen blev Lydsk og den Borgens Eend

Dorn, der Geuerden mee heer vorit i en dwerly Torfat-
ning, der der ved Kongebrev af 13 November sidetsvante
Aar 1586 beordrettes for Livet til en John Petersen
og Hustru Jena Olesdatter invid et de skulle gion op-
dege Geuerde til Bærg, der der been fast ind og uebeluid.
Senere mee Sydrit vor folgt af Kongen der Geuerden
omkring Aar 1692 beordret af en Guttorm Petersen, som
Aar 1718 den 19 Junee folgte sin suubvendt Geuerd Sydrit
til sin Son Peter. Dette Skøde hedder det, at Guttorm
haver faaet Amtes Bevilling til at folge Geuerden, og
dette Reen er forklarers seer ender skaud, end at Kongen
endnu ikke heerde folgt sin forbeholdt Lønningset til
Geskædset, hvilket skede ender stuelion nogle Aar
senere. Efter Peter Guttorms fæder Sydrit af H.
Peter Olesen Thom Jagstort til Børgum, og ved hans
Død Aar 1741 tilfaldt Sydrit heer Enke Anna Oles-
bet firdt Moller, som Aar 1762 folgte Sydrit^{til} Møtten
er Steinstenberg, som igjen folgte Geuerden Aar 1767 til H.
Henning Abelseth Post i Hærhem, der ved sin Død Aar

1773 efterlod Georden til sin Enke Margrette Nagel,
som efter sin Mand's Død boede her. den 1777 ansøgte hun
om Handelsprivilegium til Gaarden, men dette nægtedes hende
af den Rens, at Stedet hvar saa beleiligt for Brebrom
i Nordverne, og folgelig vilde skade de Handlende i Nore-
Borgens og Slesviens. Efter Margrettes Nagels Død,
leedes og bebuedes i Tid til af hender sin Hens Thier Nagel
Abelsette, der boede her til sin Død. Hun var i gift, men
med en Bondesige fra Ravn Siga, Siger Larsdatter
Glig havde hun et Sige born etane, som ogsaa leedes og
boede i Tid til, og var hæn først gift med en Meilomborg
og senere med en Hr. Friis. Anne døde for nogle Aar siden
i Slesviens. Ovennævnte Hens Thier Nagel Abelsette
indsette ovennævnte Siger Larsdatter til Coer af sid af
kerleste for sig, nemlig ovennævnte Siger og Vigor
Aerwig i Vatne 1 Bog 1 Mk. 2 l. m. Seendelste t. n. Hette
i Hæue t. n. Gættel t. n. Siger sin Vigor t. t. 8 3/4
Meas i Siga i Borgum t. t. 12. hvilke famlly Gaard-
de tilfaldt hender Datter, bemeldte Anne Friis.

Spilkeruik. Geerden Spilkeruik fornuur Spilkeruik
uik, og paa Spilkeruik uik Kaldet, es en temmelig beligelig
Geerd det findes for den ecclesiastiske Hoveduik 1/2 Stue
inden for Borgens Prostegeerd. Geerden es beliggend ved
Luen, hvor Elven fra det betydelige Brændehuus falder ind
i Deren, og hvor hvede Luugvort og Møllebrug meget tidlig
her vord indretted. Bemeldte Elv deles og paa Geerden i to store
2^{de} lige Dele, som hedder Gure og Nedre geerden, som nu es
2^{de} forskellige Brug, man veed i Fortiden bare et samlet Brug,
der hedde i Mølle C. Vage i Tiskerlie. Ved Aar 1495
blev en Del af Spilkeruik, nemlig 1 Vag i Tiskerlie
sillaag Gestegeudet, der veed, at en Engjord Gjetts Datter, der
meldte sig ved Mølle fra fru Mølle uist, formodentlig
paa Høllersvæn; folgte hved hved i Spilkeruik, til
Alf Knudsen i Geste, og mere end dette, hved Geste folket
ikke faaet Tingene i, og Geerden Spilkeruik, formodentlig
af den etassee, at den brige Del af Geerden her vordt
och hvarut til Eendommen. Arkebiskopsstolen i Arden
bestyrer Geerden Tid (1573-1510). Noget senere, efter at
hvede Geste geudet kom under den danske Kron, og Biskops
stolen maatte give Slip paa Størstedet af sit For.

gationen skildt sin Pøsterdatter Gøstrud Gormen Lelans
gø, nemlig 1050 Rind. Vedtog blev gjort i ham iinde
2 Veg i Feskoleie i Gurogaard i Spillervik, med
alle pænestaemend Hus, v. s. v. Cupitula, Pøster og Om-
Røstninger beløb sig til 1245 Rind. 16 Skilling

God, fordim Guden, es en af de største Gø i Dødmøn
endskjønd det es bare 3 Gøerne pæen Gø, God, Gjøb og
Alnor, foruden den nu ideen senere Tid opførte Gjøb-
væltstøle, inde ved Høgstæ. I den fjørne Oldtid hedde
den Allee. I den yngre Tid i Tjeldet "Gjøb Heide"
hvilked navn vi endnu gjenfind i Nævnet pæen en
af Gøerne, Alnor. Gøerne God, hvorefter hele Gøen
nu fortiden opkaldes ~~es~~, her som Trost Bærd siges
i sit ellevæskrift, med et Hjælp af en dansk Børd-
ly, efter som den her er indligger Antal pæen 150 Sjole,
fordell pæen 150 Høsholdninger, eller ligesom mange
forskilledt Børd. Gøerne her inde seer historiske Tid,
heft mogeten Behøve, og af disse forekommende Børd
i Nogetkongen, det iigellem var Gøer af sit Pøster Gøen,
med inde af pæen ^{(helt i Rom) B.} Strømuvill og Høimhøim ^(i Høim),
samt Børstet i Høimhøim Tøgn. Den førstnævnte
Gøen Børstet skal Børd ligge hængt, og af hans
B Rome, i vist hvod.

Sønner noones Thorsleas Blæufvold pæen Hæmmeid og Olaf
Jarl, som ligger i Hæeig i Cliffervick i Gædø, som nu
Kuldes Gjeilvick, og sønner den Leif Jarl, der var gift med
en Døtter af Regenvold Jarl i Guden. Hvorved
Nævnet Jarlsom tillogget disse Hovdingar, er meget
mistænkelig, og ikke menes liges i den strengere Retsdømming,
sæe femten Dag, at fru bemeldte Regenvold i Gædø,
næstammes en betydelig Fogtstæde, hvor af flere vunder-
fættede sæe i Dindmør, sæe som Kolbjørn sæe Gjeipstæde
i Pøkelvæ og æru sæe Hovbrok i Lyndelvæ, der var
gift med Solveig, en Døtter af Gernle sæe Velle i be-
meldte Pøkelvæns Lagn. Senom blev en stor Del af
Gædøen tillægt Giske-Godset, først etes 1351, der den
flittige forogods sønner, Brosten Erling Wiskünstja i
Giske Rjövde af Kolbein Thorsleas Hælleænders Abud.
bol i Gædø, lige som han 2 etes senere Rjövde af samme
Person 1 Hælleænders Abud bol i bemeldte Gædø. etes 1421,
bles 2 Hælleænders Abud bol i Gædø til dømt som Bøder
til en John Pæmunnstja, og som skulde orlogget af en Hæl-
ved Erlendstja, for de overværende Ord som denne hævde brigt
mod John. Sed Breve vidst det sæe Hælleænders, nu all' vides
sæe Vigen etes 1516 ses men, at en Peter Erlendstja der

beved i Gædder og Aar 1586 var Georden underlagt Gjeskevisfel
og bevedes der som en forskeldt Brug, og Offidern, Anden,
Kasmit, Clement, ~~X~~ Oles, Sevil og Ellen.

Et Kæmpel i Georden Kirke har ogsaa for Reformationen staaet
i Gædder, endskjønt ei bevirket af Historien, men man sees
viste for vol 100 Aar siden Tornter efter en Georden Georden
Kirke, seer en Hæi, tot over for Georden Næringshus, som
endnu kaldes Kirkebakken seer denne Dag.

Seer Gæddens østre Side ligger den seer kaldte Gjelvill, de
Georden Cliffervill, hvor, som over for er sagt, Cliffer
ligger hæi og lægt. Skuende her stæret i Oldtiden var det
bæst, ind minste findes her flere skinder fra den gamle Oldtid
seer som Georden, Bættestene v. f. v. - Seer den tot Syd-
vost for Cliffervill, seer det som kaldes Nøjs Højsten
Kaldet, hvor Aar 1858 et Bøjt blev opført, og i Nordvost for
Tyrrosterens Bøjt, seer for 1861 en stor Georden som indvorn
te Aar blev bortført, inden et nogen Ting fundt, de Hæien tidlige
var indersigt. Efter Formodning var dette Cliffer Georden.
Seer Toppen af Hæien, stod en 5' Aar høi Bættestene,
som nu ligger i Dagen, ved Tyrrosterens Hæien. Tot nord-
den for denne Hæi, stod etter en 5' Aar høi Bættestene, og
langere fremme seer Nøjet ligger en usædvanlig stor

Qæverhöi. Mennecke det ingen qæverhöi er, men en af de
Gæmle Signalhöie for Sjöföret, der dog er 148 Skudtölms-
Ards, og dog sig i lang Tidstand, og feligt i. Norden for
disse Höier, langs Stranden, seer jeg 8 og 9 forskjellige
Større og mindre Rundhøier, der alle viste Spor efter tidlig-
ere Leandersjøgger, og dette nær og see Tilføjet med hin om-
tulte store Rundhøi. (Se ogsaa Norsk Foralernings Sag
528-529, seend Storbekræftning for 1802 Sag 12-13. Sam-
lingen til det norske Folkesprog og Historie og Norsk
Diplomatium, H. Ström D. om Lindmøe v. p. i)

Wælderö. Nevenet Wælderö her man antager, at
have seend sit Neven af en Pö Konge Vælder, som skul-
de have hængt i den store feukaltes Konghøi, beliggende
paa Gæs östra Sjö, og som indgroet for 1827, hvor om
nederst, men for denne Møning, er der lidet eller ingen Grund-
fjælnhed. Ligeledes. Og see dette Neven for Kommissionen
yngre Örn i Sengen om Gæs Höie, og der Wælder Gæs
Wörd, og der dette Wörd er seer meget over overstemmet om
det Neven hvor med Gæs Wælder i Gæs Sagen, nemlig en
Reduktion, Wör, i en anden Wörd, seer tegner jeg ikke i
Betænkning at antage at, at Gæs dette Neven er
Wælderö, og Wælder Vold seer Vold, som er en natur.

Bestræffeth ved den 9. i for sinne som forinde Likh.
Blandt de Tilmættede paa Vallet i det forinde have staaet paa at
omtaler i disse Linier er

1. Vælleheier. Her ligger den ovenfor noorte store Kongshøj,
som etes 1827, paa Opfordring af Biskop Niemann blev
indtaget, med neden anførte Beskrivelse, og befandt Høien
af følgende Bestræffeth. - Høien var læg paa femti Jord
af hvide Klippeklener, hentesinde fra Jorden, var 2.00 Ellen
i Omkreds, paa Grundflade til den Toppunktet 7 Ellen i lod-
ret Høien, og fra bemeldte Grundflade til Høiens Bund, og
7 Ellen, altsaa havde den høft i Høien af 14 Ellen, men
de sidstnoorte 7 Ellen havde Høien finket, da den som
sees, var unlæg paa femti Jord. Alibi Høien
sees et lidet Sten efter et forstyrret Gravkammer, hvor
ifor Niemanns vore finket, men som var gæet forloret ved
Høiens Sænkning, og det Indhold Ruin, nemlig Brud-
stykker af forstillede Urner af Leds. I Bunden af dette
Gravkammer, under en stor Helle, fandt ogsaa Brudstykker
Kor, eller andre Fragmenter af et lidet fyndulisk Særbrød, der
sintet af have været sammehæftet af Høien eller
Sjæfennet. Omkring Ogsaa eller fra Høiens Grund
fandt et lidet Amokvins Tennet af glade Stikker, over

hvilken leev 1 og 2. Beholder overflødig hvid og hvid.
inder stod en liden Morsingkjedel med Hvid i, overhvil.
Rea holdes en stor Morsingkjedel, af hvilken den første
var fyldt til Randen af Løse og brødt i Meniskbeon,
og imellem disse fundes, to etetalpiruler, en Trokum,
en sammearvillid Guldstang, 3 Tom tyll, 22 Tom
lang, og videre seer en Hundehugt 11^{ve} Lov. Det er
sandsynligt, at Løsen med dens Indhold her var indført
i Høien en langt tidligere Tid, end den Tid at
Høien og Gravkammeret i dens Østen Centrum, med de
der nedlegte Lejer, som Symbolum for en norsk Hø-
Rov, skildre sin Tilværelse. (se nedenfor N. O. for 1846
pag 85. Mændes del N. O. H. 1. Pag 74. Ordre 1. pag 27-36.
Norske Fornemninges Pag 527-528. Ejels Page C. C. 7.
og Hø. Hø. H. over Hø. H. H.)

Oppe i Vælløstienet øster for Høien ligger 2^{de}
Kendteeges, og næst istsigt en anden af samme Slags,
alle 3 i underfygd. Bemærkes med Høien Østen oppe
inder Hjertet langes Høien findes over 2^{de} smaa leev Kendteeges.
(se Løstienet for 1840. Pag 158.)

2. Løstienet. Her er ogsaa en fra gammel Tid
besøgt god Leev for Høien, og forekommer den ofte
Løstien som fundes i Historica. Seledes leev Høien

Husetron Hærdebrud her med sine ⁽¹¹⁶²⁾ Skibe kom for ham Sund
ved Jølleen i Romdub. Her var det at Torviagen og ugnis
Einesfor tog et Torvør skibe som her blev for drøket. Her var det
at Erik Rosenkrans Skibe fra Bergen skjed i Grund en
fransk Torvør skibe under den norske Gyverkrig 1563-1570.

Omkring år 1660 forekommer Leubergit som Løse og
Leudsten, efter at Leudsten Ellinghjet fra Ellingsvæn,
Korsfjorden, var gæent forløren. Leubergit havde et
Foldested, hvoraf Fuldextradone for overandte år 1660 blev
en bestemt Sum 560 Rypd.; uavandt til Understøttelse i
flere Åter, til Truffes Olef Børck i Høberhavn.

Til Dørhelle til Nuemhøst fra Leubergit blev i
et Par Hundrede Åter en allerbestplade af grøn Aluorm,
med Beledsvichjemme i, men som var fyldt med Bly, for
at Gæne til dem nuværende Bestemmelse. Staden, der skulde have
tilført Aluorm Kirken i Borgund, er tillige med Nuemhøst
jet, nu flyttet til Stalesvæn. - Se Inorn 2. B. pag 193-194.

Liesker Seber Beskrivelse over Torvørne pag 216. L. Wolffs
Norriges illustrata pag 271. Albine Foltke pag 16-18.
Kneffs Beskrivelse over det Nordafjelske Norge i Lilleg.
get til 3^{de} Del. Albin Borgundshistorie pag 23.

Åter 1612 blev de skotske Krigsskibe, anførte af Albin
Xuz Linklar fra deres Toer Nordvæst nogle Dage ved

Ludeberget, og i Sønde herfra Turtor pæen R. i v. n.
hert og her i Omegnen, og Folk troede, at de vilde flæve
sig til Kølighed her ind pæen Gern, i for pæen Ellingvæn,
hvorfor man pæen bemeldte sig, lod afbrønde den derover ad den
æstkov, for at Koltorne ei skulle have noget Skjul i
den, og ved Ludeberget toge de 3 hollandske og et engelsk
Skib, og skibte i Grænd 1 Hønsborgerskib, samt toge 1 Nord.
lands prætor, der kom fra Bergen med Mel og andre Værd.
[Se Samlingen til det N. F. Spruz og Historie 3 Bind S. 234,
og Nola 2. Sammenstod, samt S. 244 i samme Værk. — og
H. Ahms Livsmærk. B. 2 S. 84 i Noter.]

3. Skjæving er en af Valluriers betydeligste Gaarde og ligger
den pæen Gens vestre Lid. I Oplegnelsen af Gisker viste
fra den 1582. havde Gaarden Skjævinger, og i en Optegnel-
se af samme Gids fra den 1586 kaldes den Spønger, med den
det nettes Navn for den nye Dønger, og den der Indv.
den Beslængen fra Dica, op i den Tid det er liden og ubetyd-
lig, end lenger ind pæen Gern, hvor Terant er bredere.
Det nedenfor Høisne pæen en fuger ejvæn Vold skeer 3 Bred-
luster, ikke meget høie, nordvæn traktant, og derhos en æind
Gaardhø. Stedet egnest sig for en af de Gamles Kampplæder,
hvorfor jeg ei tager i Betænkning at anlægge Stedet for de
fugre Volle Kort fra Dica pæen Valleri, hvor ifølge

Cegib Peger (Cap. 67.) Holmgunga sundt Sted mellem Cyil
Skallegrimen og Liot hin Bleki, og hvort der blev dolt.
Stedet er nemlig det første pæne Gen men Rommet til, men,
som Tilføjet var, ved hin Leilighed, et med Rom fra Blind
hem pæne Vigned. Ovenfor Højene pæne et Sted kaldt
Leithe, ligger over det samme Rindheijet, men som nu, ^{der}
Stedet er indtaget fra Udmærket og ender givet Dyrkning snart
vil forsvinde. Endvidere finder pæne Njeng 2. Beviistuen
hvoraf der end stæer pæne Toppen af en naturlig Høj, med som der
ender vester for Tunet, der ved 2. Ales høje, og der først nævnte
er dog noget bredere og længere, og fik der ender ca 17^{te} i hvi-
post 1854, en Indskrift.

Et godt Stedde nord for Gaarda ligger inde i Skovet da
bekjendt, Bjerghøi, og mellem Høien og Jæen er en god
Plotte, der findes i Fortiden at have været indhegnet med Jern
og Sten. Den samme Plotte findes flere lave Rindheijet.
Selv om det vist er en nogen deristig Gjensning af mig, om jeg
antager, ^{et} Sted her været en Begravelsesplads i gamle Dage
for Høiens Beboere, der man her flere Exempler pæne, at
flere af vore Bjerghøier her været Tilholdsteder, i gamle
Dage, for Beboere og Stierne.

4. Gjofundstøtten, for dem Gjofundstøtten, ligger pæne Vælle.

var Nordens, ligesom for den seerhede Lide af Lunden belig-
gende Geener Gøsevad fordum Gøsevad. Gøsevadstøen her en
Tid, mueligt Kval efter et Nordens ^{reue} Kval, vorit benyttet
som Pottelev af Opsidern i Gøsevad, og denne Tilstand
bestyrkes derud, at foruden et Geener en i den boer Nev-
vel Gøsevadstøen seer den Edeles seer Geener et Alder Støen
Kuldet, hvor nu er etger og England, hvor Kvalerne samles
til et Kvalning om Sommer, da det Geener, som seer, be-
nyttedes til Havngeeng, Alen at Geener her vorit en bebr-
et Geener i Oldtiden, her man Berer for, og de Alen marker
for Fortiden, som en nu for en Del er tilfjere her seer Geener.
Det var i Aaret 1849 at jeg besøgte Støen, og da fandt jeg

1. Oppe i Geenerstøen leev en større og en mindre Kvalning
seemt en 3 Alen høi Beestøen.
2. To over for Højen leev i et Steggjerd 2^o 3 Alen
Lange Sten, som seer her stuet opreist som Baa
Løsten, seemt det her Tomten efter 2^o Kvalhöis, men
som der berford, idet Sten vor benyttet til det omlette
Steggjerd.
3. Nedmerken norren Sten leev 2^o store Kvalhöis, men
som nu norden skal vor berford og benyttet til Ballon

Hved Nærva Guernia Gjösindstrea havls i sin tidligste Vel-
meget dugved jeg ikke. Vid den 1428 tilførte den Arkebiskop
Stoler i Nordhjem. ellieligt her Guernia nord indbefattet
i den allengde Jorde god som Bjørn Erlingsen i Gestrævet
Testamente af den 1308 gav til Domkirken for fire sin
Anders, ellifin Heistri ellagrette Side (Galemis)

Hesjen eller Hesi, fornuen Heids, er en af de største Ger i
Borgens Hovedstæde, ved Lyf og Slesund. Den deles i
to iiforholdsmæssige og ielige store Dele, af et Cid Jofus
eid kaldet, og som rentelig her giver sin e Navnet Heids,
med hvilket Navn næsten af de største Gaardstæde den er
opkaldt. Hesjen nævnes meget lidlig i vor Historie, da
den allerede forekommer i den yngre Tid i Hvedet Cykel
Heide, under Navn af Heidinsø. I den islandske Land-
nævntid bærer Heids en allend ved Navn Hjørt, der
hever de Pinner. Heiden, der i sin Ungdom forblev hjemme
hos Andren i Heids, blev en god Skald, der siden ned
til Danmark, hvor han formidlet sig Skjultskald) me-
get afholdt af en dansk Pirkonge Cisten, som gav ham
sin Sættel til Arde v. p. r. I et Brev af 19 April 1355
indstodstæde N. Heiden = Heiden i Gestrævet
nævnes en Bjørn i Heids, og omfæring den 1420 bærer
B. indstodstæde Heiden Løstet i Gestrævet hvedede og maledt Løstet

en Sigurd i Heide, som gav sin pæubende Geerd
Heide til Erkebiskopsstolen i Trondhjem for et aarligt
Aldershold for sig, hvilken Geerd senere stadsostede af Sigurd
Pou Arnø i Heide, med et af ham iudstedt Brev.

1. So Aslags Bolts Jordbrug, og Landnummer = Page C. 1.
5^{de} Part. i)

Af denne Geerd paa Hoesia kan man se Plininger og
Sievig, af hvilken den første er isor bekjendt der af,
af her kaldes ved Aar 1661, den oftere i mine Bemærkin-
ger omtalte Reputicaa over Søndmør Compagni for-
gea Nilsen Krag en Pou af Tugda over Søndmør ved
Aar ¹⁶⁴⁸ Nils Jacoben Krag. Sønne Nilsen Krag er isor
bekjendt for sin Sættugelse i Kumpaa ved at iudjuge
de Svenske af Trondhjem, kort efter den Ruskiske
Fred, samt hans Sættugelse i, at forsvare ^{3^{de}} den Hol-
landske Skibe mod en fransk Provie, paa Stalsvinder
Havn, ved at lade dem kort opføre en Mur og besot-
te med Kanoner, paa Aftenen, nu Murgen i bemeldte
Stalsvinder. p. i Sievleyses norske Elbagasin og ~~X~~ Trør
B. over Søndmør 2. Page 89 og 91. i Omkring Aar
1685. bekvæder Plininger af Kibmund C. Cees Nilsen,

Der er isor bekjendte for Forskrygnerne Oppindes. Ad fanyt forst
med Gern, vev for den Tid, en ukjendt Skild, men herfor måtte han
Vide Avind og Forskjellig, og Trodes som Lov for sin, for Efter.
Fogten seere gavnlig Oppindformhed, men ^{for hvilke} xx haars Samtid
ofte stod hem efter Livet. Til Bekjend om dena Abund, han
Efterfogten i etareit 1844 fet hem en Mindster paa haars id
Bosted Peningen, med en Bekostning af 35^o Spd: 118 Milling,
hvor af det norrdalske Landshusholdnings = Iolskule bidrag
det Halve. - p. Leconomiske Samlingen for 1850, Aug 189:1
Efter Oleus Nilsen bueo seer Peningen Tonnen Oleus
Oleus for omkring etar 1730, og omkring etar 1740 Abund
Oleus Sevelsen et belsette, en Brude til Peningen Abelfette
seer Iolskule Tonnen af. Seer Oleus Abelfette seer Iolskule,
Vid etar 1790 bueo seer Peningen Trovurator Heens
Koning en Ton af Provost Koning i Vev, Senere
bueo seer Peningen ^{Landskumpulen af Sevelsen} ~~Heens~~ Oleus Tonnen, sin fet ut vev
en fattig Bondegut fra Gaarden Stromme i Tokelvaer
Vev som en veelmendelig sig Iolskule seer Bruntrolmen
i etalesum, skjonkeket ved Gavebu fra Tonnen den 15. Novemb
er 1813, 133¹/₃ Kigge: til Borgens Mollekas og 66²/₃ til

Orskåger, Holmsund under Bellingöf, af det langt-
levende af hem og Hustrus Anna Elisabet Hafsind, især
nu indgik enigt Aftenskab, men der bemeldte Ole J. Ström
efter sin første Hustrus Dødsfald den 1832 indgik enigt
Aftenskab, gift Legatet overstyr. Og Kesterner herunder
bemeldte Ole J. Ström femten til Kulesunds Fattig-
kasse 1000 Rdl.

Driksvilk, nu Drevvæg er et lidt ubetyde-
ligt Skovstue i Nørheden af Steenvejgaard, seer
bemeldte Hesper. I følge et gammelt Allog
Kaldet "Lindorskerke Hvitfeldtveien", som jeg
lidt overfor her benyttet, skal i Driksvilk en
Herbjörn ligge begravet i en Høieng som man
dog nu forgiøves her sigt efter. et Beskrivning af
den her ved er givet af Leiften, men efter et Læge-
synlighed med med sine Sundhed, her man af Levio for,
idet det om talte Allog, som kaldes fløve, ejone og end
som skal nedstamme fra bemeldte Herbjörn, det var
Eier af Gaarden Helgebostad, Holar, i vest hvilken,
af Steenim i Lindelva. Herom sin ved Frijs, Dannes
Den Frijs, der her ved sinne Björn, det er til Erik
seer Helgebostad, der her ved Duthora Aestri, gift

med Jon Dræmp, der i 3^{de} Led nedslammed fra Arven ved
 Gudua hen/ Geddubien) der ventog Christendommen og lod opføre
 den første Kirke i Apsvik i Strøma, sundtydeligt i Kong
 Alf den Helliges Tid. (1013-1030). Jon Dræmp og etustid
 hevede Datteren Hællkalle, der var gift med Hælvord
 i Led i Orskæg, med hvem de hevede Datteren Ragnid
 gift med Berdof eller Beerd Nesjukong, som er om-
 talt under min Bemærkning om Gudua, ovenfor.

Se Torningens Afskriftning til de Norske Fortidsminder og
 de Beretning for 1862.

Silvia er en af de største Ger i Søndmør. Det ovenfor
 omtalte Hæu "Ejve Heite" i den yngre Ede hedder Jon
 Gallari, men skal von den Historikkens Hjælp
 von Gældende, nemlig, at den G. Trinsig har Hæu-
 Konf. var i Land under Ragnid Hæu-
 væger, von Silvia blev med Gallari von et andet
 Gnavn, men her møder vi en ny Træstam af T. de Munde
 et Navnet Trinsig som Gnavn, navnlig blev Søndmør-
 er et let uhistorisk og upålitelig Navn, som alle
 fornsviklinge sagde har fostret, Skalv alle forhold
 sig seer, seer vi beholde Gallari som Silvia's & Lene

i Kong Olaf's Hellige Tid, da Sagnet fortæller, at hemmeligt
to Konge et Torg gængsue sine Reiser igjennem Nordsam, især
pæne fingirle Reiser, som 1029 besøgte Hildes og drak af dens
Vind. Og den Marsag her var pænet Navn af St. Olaf's Hildes.
Almuen her pæne Vindmere her i den Katholske Tid, stædt i
den Formening, at Hildes Vind fik sin legende Egenskaber.
Og Kong Olaf her drækket af den, og som Folge her af, her man
velpænt derher pæne lung Led, og stædt iagttaget den Regel,
at man som en her drækket af den Vind, maatte man sette et
lidet Træk her Hildes, og som Folge her af, skal der især
og Sagnet ofte have stædt flere Hændelser pæne Tid
her Hildes, i Fortiden.

Geardne Kongeskeie og Rosards, pæne bemeldte Stæder
og pæne historiske Navne, men stædt agental, hvorfor
de Reiser pæne, og pæne, beede og Historien og Sagnet,
stædt den pæne Tid her unærket, at pæne Geardne Hildes
her beede et stædt Johannes Lillinskild, samt et stædt
Christen Solger som i den Geardne især Stædt af 1700.
Lige pæne her pæne Geardne Stædt beede. Her
af Holtermen som i den Geardne især Stædt beede af
1727 og 1730, samt Stædt beede Hildes Stædt.

freu etur 1752 til 1774. Derefter eiedt og beboet ¹⁴ Sids
af Henning Murten elbette, søn af Henning elbette Præt
i Herheim, og efter ham Sids elb. Christian Büll,
freu 1797 til 1804. Nu eier Dybbild af Christian Dorte,
Weegnes. Her boede Jonskrivers Sids Nilsen Eastberg
freu etur 1646 til 1686, samt Jonskrivers Sids elb. Mette
sen Elbittøft freu 1686 til 1699, og endelig Jonskrivers
Henning Sidsen Eastberg freu etur ~~1699~~ til 1724.
Sidsens enke, Anne Borgette Møller boede i Weegnes som
enke endnu etur 1738, og først etur 1714 fik Sidsen Sids
søn Gunder.

Weegnesholen, eller meuskennitten boro Hollen. Her boede
Nils Sidsen Sids, der var først Jonskrivers over Sønd-
mø omkring etur 1632, der efter forekommer ham som Sids
over Søndmø omkring etur 1638, 40 og 51. Hans mange
iidslede Breve, sene Argument og Sids, ere datterede Hollen.
Biskop og, for dem Gutterne. Her boede Sids over
Søndmø endnu Sidsen Møller freu etur 1684 til 1693.
Hans Hustru end Anne Christens: Kunder, og fra dem
nedstammer den Møllerske Familie her sene Søndmø.
(Sene elb. Møllers i Solsiden til etudesinde Bled for 1874.)

sen Smith i Neudmund: Bergen og senen Taged om
Gondin. Om ellegrette Heid i Hurken, i mindst
Refagn.

Gæseid. Denne Gaerd her jeg omtalt i min Bergens hi-
storie. I den af mine Venninges først jeg paa en flad
sten i Gaerdstien, indhugged skrevet 1638, sedt siges
men af en Lornskriver som ved den ungiorn Tid bod i den
Gaerden. Ved det ungiorn etur no uans et ind i Medsja som
Lifstos Kræver om Ländmöt. Jeg tror neppe at det noan-
te sket er sedt af nogen Lornskriver som paa den noante
Tid boede her. I Gaerdet er vist ^{et} Johaan Winder som död
etær 1724, efter at han haendret Capellen til Borgind i
32 etur, levede her paa Gæseid. Han var 82 etur gammel
Hans Enke Elisabet ligesom efter ham. De haend 2 Børn,
Döttern Else gift etær 1724 med Ljömund Albert Celid,
og ellegrette gift 1721 med Hans Smith.
Aer 1725 sag Lornskriver Jens Jørgensen Heid Gaerd
den Gæseid i Medsja, ind at orlogge et paa en St-
doreed til bemalte Elisabet Winder. Jens Heid, var,
som oftere af mig er omtalt, forst gift med ellegrette
Dulme Mz
Glee, som död Aer 1729, og med hvorn han fik Søn-
Christen Heid som etær 1742 var confitureret Lorn-

Marine i Landmødet
i Sundmødet ¹⁷⁸⁰ gift med Else Christensd. Hugenick. Anden-
geens ¹⁷⁸⁰ yngre søn gift med Anne Leonsdatter Skjellette
Se min Personhistorie, og min Borgværkshistorie pag 33.
Skjægen. Denne Gaard hørte i Oldtiden, og senere hen i Sa-
gentiden, til Borgværks Ensomsker, og beløvedes i Hæuekon-
gers Tid af en Hovding Erling i Skjægen, der var en af
Jærrens fornemste Hovdinger i Hægel paa Hjørningerne
paa Aar 986, lige som at Hæuekon Jær. var til
Gjortning hos Erling i Skjægen, der han endelig blev Rade
om, at som vilkingsen allerede var kommen til Jærren.
Aar 1849 fandt man i Jærren paa bemeldte Gaard, et Tegn
af Bronse, der viste et udelst Skjold, i hvis nederste Del var
anbragt et Hjul, og havde til Beskrivelse med Hjul-
ler "Ghert von von Werden". Det er af mig indbragt til
nævnte Sigil-samlingen i Christiania. I Forledommandens
Beretning for 1869 Pag 76.

Björnsgeard. Somme Folksegne pag 91.

Kættvik. Denne Gaard der for, var Forsteentids-Lands, er
nu af Hübmann N. Löring i Salsdöm, har intet af historisk
Vord, indtægter, et oven, eller norden for Gaarden oppe paa
etesæggens vesten for Vundet ligger en Samling af over 20 Run-
steener, som ifølge Legend er skindes efter en Kump mellem

185
Cicardum, tilberedte Hospital, 1/2 Mølløys Jordby i Sjælland
topten i Dronning, og Verne Overkræfter samt Klæd og pænk
Kone Ingen Drenge. (Kegestamborn 3^{de} B. S. 44 og Nielsen
som Leming af Skibet og Gæbner u. p. v. i f.

X
Alisno forðum Alidriens, er beliggende inde for Nr. Vegsind
pænk Oerens forðum Dri. Gæbner er især bekendt det af,
en af Haubon forðum Krigshövdingen som ifølge Thorstein
og Jomsvikkings Saga, og Del's Hægt pænk Hjørn
gæbner, nemlig Hægt af Alidriens. I Nørhed
af Alisno findes nogle stene og mindre Rindhægt.

Cemleim forðum Mülheim, efter hvem den fær-
Kette Cemleimbygd, er opkaldt. Ifølge det efter af
mig foran pænk borte gamle Attertal, leve i det
13^{de} Aarsind pænk Mülheim en Benethor Hægt
for, der var gift med en Hægt, Datter af Jom
og Rændid pænk Sakne. Ifølge et lægt forðum
Aar 1428, tilhørte Mülheim den Arkebiskopsstol.

Püle er, beliggende pænk Püle og Nordfide. Omtrondt
i det 17^{de} Aar, er Jom M. i Borgum og hær
Hægt Hægt Hægt Datter folgte bemeldte Püle
vægt til Næst Dronning for Drenge som hær
to af Hærham Saga, medens de leve, det vil sige af
hær Jordby i Hærham Saga.

Hellingens uen som iindertiden skreiv usigtigt Ellings-
uen, af Mandnavnet Elling er den største og som i det hele
hinder Borgund til, da Juleen for en stor Del tilhører Ho-
eis og Jagen. Det ofte seende berøbte Skud i den yngre
Eldre, Gys: Heite, kaldes Gen "Helligkud", og Jagen
vil vide, at den skal være opkaldt efter en Tidlang eller
Hövding ved Navn Helling, som's Red ligge hænge lagt
i en stor Ræstkeig oven for den største Gaard Abille-
bortue, hvilken Hæng endnu benævnes Hellingshæng.
(Se Ström B. v. S. 23. Jæg 83.) Hellingens uen har Lidet
eller ingen Historie, indtagen enkelte Sækk fra Fortiden.
Der knytter sig til enkelte Steder flere Gen, og om disse nu
derfor. Alen fortæller dog, at Gen i gamle Dage skal
have præget med betydelige Dyrestøve som 3 Gange,
i forskellige Tider, skal være afbrændt, og Gen ene ind-
bygger, for at Joriver is skulle have Tilhold og Skjel,
i disse usigtede Gange star 16 1/2, der man frøgtede for, at
de forløselende Kutter vilde spæne sig til Ro her.
(Se første Stet af Ström, Jæg 84.) af Hellingens uens
mærkeligste Sted, lidt om dets følgende: -

1. Thjorokvare nu Kvarren, hos Lønn Tjotunde er den
verligste Old af Hellingens uen, men som Cupitica Abinte

i Anmærking til etals Dørre, henlægges paa Tustlamit, inden
for Høvsjand eller Døvel. Thjorstkræver ~~noget~~^{noget} i Oluf den Hel-
lige Sags, paa en pænden Skæde, at den maa siges som en
født, paa Geas Westpant Kræver, nemlig, at den Oluf
Skibet var seilfordige paa Steenvege, paa de Trøndhøra
komme seilend worden fra forli Thjorstkræver, og paa bemeld-
te Steenvege kun maa ikke se Tustlamit inden for Døvig, for-
medet de normer som stik kendt Kræver.

2. Guerdnevant Hov eller Hoff, den vestligste Guerd paa Geas
hvor man vilde se i bioncks B. og i. 3. Norge; idet det er
et Gudshov i Oldtiden skal have stæuet her, men inden Guerd.
Nævnet Etymologie maa end liden af Gledis lokalitit
tion, nemlig at Landet her, fra den fremstik kendt smule
og lange Kebs Hovs idet, danner, set i Trøstend, et Hov
og der af Hov, hvilket den her tilfoller med sin form-
skikkelend Landhukket, her paa Sted, paa som Hov
ved Olsvig i Borgvad, Hovdøst i Vætte v. j. v. som her
en og summe naturlige Beskriften.

3. Ellingskjel, netten Hølling Kjæl, er Nævnet paa en
ved ovennævnte Hovs idet indseende lang og ikke fjend-
ly bød Bøgt af Vind, der indst danner et Busin af
Vind som idet en god Hov, og steur den norden i
Løb ind i med Vind paa nordre Side af Oidets idet

men efter Bæhag, ofte trokkes Nædder, jais Fortiden end.
og Kibe, her over. I det 15^{de} og 16^{de} etarhundrede fore-
kommer bemeldte Hellingkjel som Lodse og Lud-
ster i Løndmire, og ved samme Hovudspættet for
Hundelen i Løndmire, efter at Kjvlestaden Borgund
her ved etar 1440, var indlagt af unseetiske Piriver.
Hellingkjel kjel er en dansk Redtule af det norske
Kedonavn Kjvile et tidt Kjvildusind) her i huffspu-
liden Betjning som Ledster, thi der om vidner de
endnu synbare Tegne efter Pi huff Bogger v. p. v. n. indt
Kjvilems # Bredde, samt at den havde eget Solsted.
Der allerede etar 1660 var overflyttet til Lundeberg sine
Vuller. Man kan se sig kjert endog, at Torsoendens
huff endnu Hen sig for die, vid at ved den funden
ifolent Løndmire til Hovedstaden, nemlig at Stedet
i den Lovlop Tid, ikke skulde kaldes de v. n. striffende
Piriver som meget i Genne. Hvad som isor her for uer-
sugts Steds Undergang som Ledster, er ikke godt at
sig. Mueligt at unseetiske og Truaste Piriver, som
om der gætt suer mange Tegn i blændvorn Kjvile indt,
og spætt fundet Veen indt. Hellingkjel og yivet
den sit firdte Nædder. I de om Hellingkjel, I huff
B. var det Nordkjvilems Norge 3 Bind i Tillogget.)

4. Høkkeløstet, som største og beligeligste Gaard. Derfor
Kornes Brev af 1495, i en Angjord Kjættedatter herfra fulg-
te sig selv. I Kneudsen i Geste hvor him iind (1 Veg. 1 M. 1/2) i
Gaarden Spilke under ind. (Som den Gaard). Den Gaardstov
en Beistaster.

5. Aarsfeth. Der 30 u 40 Aars siden var her tiljind nogle Aars.
Aars, beliggende upe i Gaardstovet, men som nu, der Aars
er opbrugt til Ager, er gjorden til Jorger, ved hvilken
ledning man fandt nogle Jorvæder og andet forrestet Jor-
skrub.

Sestensind, den østligste Gaard som den, der er nok her, for
at her fandt jeg en Steenrind. Uden i Torneal med en Aars
lang omkædet Rustet Beistaster, og tothos en Gærhug, hvor
man ved Udgravning for flere Aars siden fandt et Skov af Mos-
sing

Løgen, en af de 2^{de} Gaard som den Nordside, om-
talen her, for det, at der for nogle Aars siden fandt en vort
Aars lang Kærgræs, med store Aars ligger og Lidstone. Der
for Overligger blev i Aaret 1876, af nogle Kærgræs fra
Kornsteden, afkastet, og i Gaarden fandt i blund nogle Ben,
Aarskefte og 2^{de} Bisping af Jor, og nogle andet Jor-
skrub.

Grøtte eller Grogda er en Gaard, beliggende paa det nordre Aars-
lund som hører Borgens Lej. Efter denne Gaard er i det
Grøtters Ribrid, men ogsaa hele Bydelaget Grøttestraa
af Ruldt, og Navnet kommer vistnok af nogle paa Ruldt
Jettegryden som findes nu i Kirken, inden denne Gaard Enemort
Kor. Af Gaardens olde Offidens maa nævnes Oluf Grøtten
og paa Grøttestraa om Ruldt, som omtales i mine Folkereg-
* i Afskrifning af Sværskens Lovsæg, inden Sværskens, fra
Aar 1569 til 1570 at bringe de næmmede Almue til at hylde
Kongen af Sverige. Somme Oluf levede endnu Aar 1586. (Se
Forlovningsbrevet paa Giskegodset for John Javet til Sværskens)
Aggedal. Ved Aar 1568 eides Gaarden af Thors Benkestok,
og ved denne Tid Aar 1570 tilfaldt den som store Brønild
Benkestok, der var gift med Erik Kempen. Ved Aar
1628 levede paa Gaarden Bondekommanden Peder Engestrup-
sen Aggedal, og paa Gaarden stod ved den Tid ogsaa en
gammel Thingstue Aggedals Thingstue Ruldt, hvor i Thing-
et for Grøtters Ribrid en lang Tid maa have holdt, der jeg
har hørt mange Skindbrev som var udstedt for Thinget
inden i Aggedals Thingstue. Ved Aar 1705 eides Aggedal
af Oberlieutenant Montagne Lellenkirke.-
Holvneseth og Lurseth er ogsaa 2. Gaard paa be-
melte Grøttestraa. Disse 2. Gaarde maa jikkert

to 2^o Geard Holo eller Holmu, og stalesetter som i et Brev
i dets Brev Brev d. 14 April 1490, og hvari kunyönt, at ellf
Holvær i Geste Rjölde og en Post Hvaspa Gidvarde stali-
setter, som ligger inden for Hollo i Wetne Lagaheue Dinnmi-
ro. Disse Geard, Hollo og stalesetter, men som sagt, vor Holm-
etter, og etarsetta, endskjönt de nu hnd Borgund til, ifor
de firsavante Geard etarsetta og som Rahn stalesetter, i Opteg-
nelser af Geste Rjölde fra etar 1582. Aar 1586 var Holme-
setta Brev og belovet af en Amund. Stalesetter ligeledes Brev
og belovet af en Oluf, begge Geard var de Geste Rjölde. etar 1405
i dets og som disse Geard og alle vntagne Lillingskjölde.

Hervorsien, et gammelt Huvudsfor, og af disse Huvuds-
borgere her jeg truffet omtalt, som Huvud Hervorsien ved
etar 1673, og efter hem Dønnen Christen Hvaspa i Huv-
fjend ved etar 1689 og endelig Huvud Dø Dinn Hvaspa, der
etar 1704 blev gift med Huvudske Oskatter Polv. Til vore
savante ~~Christen~~ Huvudske og Huvudske tilhører de 2^o Geard
stene som Borgund. Huvudske med nogle vntagne Bystaver
med hof i dets etarstal 1675, hvoraf den ene af disse Døner
iflens etar her vord benyttet til Døskelle for Njker Rias
Dø i Borgund. Ved mærke til Huvudske, her man
nylig opdaget en Brevhule paa over 80 Ellen Longd, og
som hvi op i dets Huvudet, ad en vorens Mund opreist, ikke

med Henderne Kierforomme ditte. Denne Bogenhede om-
deler ikke, hvorken af Stjern, Pontopidan eller af
Neimien, af hvilke de 2 sidst i os af her som kaldt Bogen-
hæderne i Linnæus Pontopidan i sin Norges Naturlige Hi-
storie, og Neimien i den 1^{te} Bogen, hvorpå jeg her den
omlukkede i Foreningens Aarsberetning for 1841 for de Norske
Fortsat mindere Betræking.

uef

U. B. BERGEN
Ms. 185 m